

dnia 22 kwietnia 2020 r.

Rządowe Centrum Legislacji

Ul. Krucza 36

00-522 Warszawa

Wniosek o podjęcie czynności w ramach udzielania pomocy przedsiębiorcom w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19 oraz wywołanym nim sytuacji kryzysowych

Niniejszym, działając jako Prezes _____, uprawniony do jej samodzielnej interpretacji (odpis KRS w załączeniu) wnoszę o podjęcie czynności w postaci uregulowań prawnych (ustawa, rozporządzenie) dotyczących udzielenia pomocy przedsiębiorcom w związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19 w dostępie do sądu, w tym przede wszystkim w zakresie ponoszenia opłat sądowych.

Powyższy wniosek uzasadniam sytuacją procesową reprezentowanej przeze mnie spółki, choć podejrzewam, że jest wielu obywateli i innych podmiotów gospodarczych znajdujących się w takiej samej sytuacji.

Spółka występowała w postępowaniu sądowym przed Sądem Okręgowym w _____ jako powód w sprawie o odszkodowanie przeciwko byłemu członkowi zarządu. Kwota odszkodowania wynosiła 719.760 zł. Powództwo spółki zostało oddalone. Spółka złożyła apelację do Sądu Apelacyjnego w _____ wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd nie udzielił spółce zwolnienia od kosztów w postaci opłaty od apelacji ponad kwotę 2500 zł (opłata od apelacji wynosi 35.988 zł). Tym samym spółka nie dostała jakiejkolwiek możliwości odwołania i weryfikacji tego orzeczenia przez Sąd II instancji, gdyż nie posiada środków finansowych koniecznych do

uiszczenia opłaty od apelacji (33.388 zł), co Sąd Apelacyjny w _____ zignorował. Sąd zignorował również charakter powództwa i okoliczności jemu towarzyszące, które również winny zostać uwzględnione przy rozpoznawaniu wniosku o zwolnienie od kosztów. Jednak spółka nie mogła nawet zapoznać się z motywami rozstrzygnięcia oddalającego wniosek o zwolnienie od opłaty od apelacji z uwagi na nieuzasadnienie przez Sąd tego postanowienia gdyż, zdaniem Sądu, postanowienia wydane w sprawie _____ (dotyczące oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych) jest niezaskarżalne. Jak wspomniano wyżej opłata od apelacji wynosi 33.388 zł.

Spółka nie mając takich środków zwróciła się do Sądu Apelacyjnego w _____ z wnioskiem o rozłożenie tej kwoty na raty przedstawiając jednocześnie harmonogram wpłat kosztów. Jednak uzyskała odpowiedź, że ustawa od kosztów sądowych w sprawach cywilnych nie przewiduje możliwości rozłożenia na raty opłat sądowych. Zgodnie z ww. harmonogramem spółka wpłaciła tytułem częściowej opłaty od apelacji w dniu 19.03. 2020 r. kwotę 3.338,80 zł, zaś 17.04.2020 r. – 3.338,80 zł. Jednocześnie spółka została poinformowana, że na podstawie ustawy z dnia 2.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjami kryzysowymi w związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13.03.2020 r. w sprawie ogłoszenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, termin do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji nie rozpoczął biegu.

Wskazuję, że samo zawieszenie terminów sądowych, w tym terminów do uiszczenia opłat sądowych jest niewystarczające. Bowiem w momencie ustania stanu zagrożenia epidemicznego terminy te zaczną biec na nowo (w przedmiotowej sytuacji jest to termin 7-dniowy) przedsiębiorcy, jak i pozostali obywatele nie będą posiadali środków na uiszczenie tak wysokich opłat, zwłaszcza że podczas epidemii najpewniej borykają się z problemami finansowymi oraz walką z utrzymaniem działalności gospodarczej. W tej trudnej sytuacji zasadnym jest rozważenie wprowadzenia instytucji rozłożenia opłaty sądowej na raty bądź też jej umorzenie ponad określony kwotowo limit np. 5000 zł.

Z uwagi na podniesione powyżej okoliczności, przedmiotowy wniosek wart jest pochylenia się nad przedstawionym problemem, zwłaszcza że stan epidemii jako stan całkowicie niezawiniony i niezależny od obywatela, przedsiębiorcy etc., nie powinien nikomu utrudniać dostępu do sądu oraz ochrony prawnej ze strony wymiaru sprawiedliwości. Brak uregulowań w tym zakresie może niestety odnieść taki skutek. Zasadne jest również, aby uregulowania w powyższym zakresie jak najszybciej znalazły odzwierciedlenie w przepisach prawa.

1.

1.

[illegible]

Od przedmiotowego wyroku spółka złożyła apelację wraz z wnioskiem o zwolnienie od opłaty od apelacji ponad kwotę 2.500 zł (opłata od apelacji wynosi 35.988zł). Przedmiotowy wniosek został przez Sąd Apelacyjny w _____ w sprawie _____ oddalony. Spółka zwróciła się z wnioskiem o uzasadnienie powyższego postanowienia. Sąd Apelacyjny w _____ odmówił spółce uzasadnienia ww. postanowienia, z uwagi, iż jest ono niezaskarżalne.

Z twierdzeniem Sądu Apelacyjnego w dotyczącym niezaskarżalności postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowym w postaci opłaty od apelacji spółka się nie zgadza.

Zgodnie z art. 394^{1a} kpc zażalenie do innego składu sądu pierwszej instancji przysługuje na postanowienia tego sądu, których przedmiotem jest m.in. odmowa zwolnienia od kosztów sądowych. Wskazać należy, że Sąd Apelacyjny w _____ w przedmiocie rozpoznania wniosku powodowej spółki o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty od apelacji orzeka jako sąd pierwszej instancji. Dopiero bowiem ten sąd zajmuje się jako pierwszy daną sprawą (wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych). Inne rozumienie powyższego przepisu doprowadziłoby do sytuacji, że odmowa zwolnienia od kosztów sądowych w postaci opłaty od apelacji nigdy nie podlegałaby zażaleniu, bo zawsze o tym orzekałby sąd, który miałby rozpoznawać apelację. O ile dla rozpoznania apelacji orzekałby jako sąd drugiej instancji, o tyle dla rozpoznania wniosku o zwolnienie – jako sąd pierwszej instancji. O tym, czy sprawa jest rozpoznawana przez sąd pierwszej instancji czy drugiej nie decyduje nazwa danego sądu. Inna od przedstawionej interpretacja ww. przepisu pozbawiłaby stronę prawa do sądu oraz łamałaby zasadę dwuinstancyjności.

Jednak Sąd Apelacyjny w _____, dokonał innej interpretacji powyższego przepisu oddalając wniosek o uzasadnienie postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

Jeśli stanowisko Sądu Apelacyjnego w [] jest słuszne, to świadczy to o niespójności i braku jednolitości systemu prawnego, w tym przepisów dotyczących wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ich zaskarżalności. W przypadku bowiem, gdyby Sąd I instancji oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów w postaci opłaty od pozwu, to takie postanowienie jest zaskarżalne, natomiast w przypadku oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty od apelacji przez Sąd, do którego została skierowana apelacja – zażalenie nie przysługuje.

Z uwagi na powyższe proszę o interwencję poprzez dokonanie interpretacji powyższego przepisu. W przypadku interpretacji zgodnej z wykładnią dokonaną przez Sąd Apelacyjny w [], mając na uwadze konieczność zapewnienia spójności przepisów prawa zasadnym jest dokonanie zmiany kodeksu postępowania cywilnego w zakresie ww. przepisów dopuszczając zaskarżalność postanowień oddalających wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty od apelacji, a więc wydawanych przez Sąd II instancji.

W załączeniu: